OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Riktlinje

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus
Innehållsansvar: Magnus Güldenpfennig, (maggu2), Verksamhetschef
Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad
Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Giltig från: 2026-11-18
Giltig till: 2028-11-18

Shuntdysfunktion, SÄS

Förändringar sedan föregående version

Uppdatering gjord i avsnitt under rubrik *Förutsättningar* samt *Konsultation*.

Sammanfattning

Riktlinjen som gäller både barn och vuxna beskriver symtom vid shuntdysfunktion och tillvägagångsätt för att bekräfta diagnosen.

Innehållsförteckning

Förändringar sedan föregående version 1

Sammanfattning 1

Innehållsförteckning 1

Bakgrund och syfte 2

Förutsättningar 2

Utförande 3

Relaterad information ..... **Error! Bookmark not defined.**

Arbetsgrupp 4

Källförteckning 4

Bakgrund och syfte

Riktlinjen är framtagen för att hjälpa adekvat handläggning vid misstänkt shuntdysfunktion på SÄS.

Förutsättningar

Principen för ett neurokirurgiskt shuntsystem är att dränera likvor från hjärnans ventriklar till en extrakraniell kavitet där likvor kan resorberas. Den dominerande indikationen för shuntingrepp är olika former av hydrocefalus.

Shuntdysfunktion orsakad av infektioner, överdränage och försämrat dränage kan ha ett hastigt förlopp.

Symtom:

- Illamående, kräkningar
- Försämring av neurologisk funktion
- Meningittecken

Undersökningsfynd:

- Rodnad längs shuntförloppet
- Feber, patologiska infektionsparametrar
- Bukcysta/abscess intraperitonealt eller i bukärret.

Observera att barn även kan ha andra symtom:

- Ökat huvudomfång.
- Stigande blodtryck och sänkt pulsfrekvens.
- Spänd fontanell (normalt sluter sig fontanellen vid cirka 1 års ålder).
- Vidgning av suturerna.
- Solnedgångsblick.
- Irritabilitet.
- Ibland svullnad längs shuntslangen och lokala buksmärtor (likvorcysta).

- Apné.
- Epilepsianfall.
- Allmän slöhet, som kan övergå i medvetslöshet.
- Buksmärtor (barn med ryggmärgsbråck behöver inte alltid ha buksmärtor).

OBS! Atypiska och långdragna symtom utesluter inte shuntdysfunktion. Se även rutinen Shunt - vid hydrocefalus från Drottning Silvias barnsjukhus.

Utförande

Konsultation

Vid övertygande kliniska tecken på shuntdysfunktion hos patienter över 18 år, kontakta **neurologkonsult** i ett tidigt stadium. Vid motsvarande tillstånd hos patient under 18 år **kontaktas barnläkare**.

Kontakt med konsult tas även om patient med shunt har subduralhematom eller hydrocephalus radiologiskt av annan orsak (t.ex. trauma).

Vid obstruktiv hydrocephalus är en stängd shunt ett akuttillstånd med behov av neurokirurg dygnet runt.

Bedömning

- Inspektera och palpera hela shuntförloppet från huvud till buk - Finns det infektionstecken eller har en del av shunten brutit igenom huden?
- Palpera buken - Finns det tecken till likvoransamling i bukärret eller cysta i buken?
- Patologiska infektionsprover/-parametrar?
- DT hjärna - Subduralhematom/hygrom? Progredierande ventrikelstorlek? Sammanfallna ventriklar?
- Shuntöversikt - Shuntavbrott eller knickbildning på shuntkatetern? Ventilinställning?

- I vissa fall DT buk - Har bukkatetern glidit ur och ligger subkutant? Likvorcysta/abscess?

Om patienten har kvarvarande symtom trots normala prover och undersökningar, ska inneliggande observation övervägas då patienten hastigt kan försämras.

Arbetsgrupp

Uppdatering januari 2025 utförd av

Levente Tanács, överläkare, VO akutsjukvård, SÄS

Remissinstanser (utgåva 1)

Ulla Söderberg, överläkare, VO neurologi, rehabilitering och nära vård, SÄS
Elisabeth Brandberg, läkarchef, barn- och ungdomskliniken, SÄS
Verksamhetschefer, SÄS

Källförteckning

Shunt - vid hydrocefalus. Rutin upprättad vid barnmedicin, Drottning Silvias barnsjukhus, SU
https://insidan.vgregion.se/forvaltningar/sodra-alvsborgs-sjukhus/styrdokument (ändra filtreringen)

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Magnus Güldenpfennig, (maggu2), Verksamhetschef

Granskad av: Katarina Zamac, (katlu3), Verksamhetschef, Magnus Güldenpfennig, (maggu2), Verksamhetschef

Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Dokument-ID: SAS9642-738863596-168

Version: 5.0

Giltig från: 2026-11-18

Giltig till: 2028-11-18